

: Posamezna številka 6 vinarjev :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1 20, z dostavljanjem na dom K 1 50; s pošto celoletno K 20—, polletno K 10—, četrtletno K 5—, mesečno K 1 70. Za inozemstvo celoletno K 30—. : Telefon številka 303. :

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Franciškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. : Telefon številka 303. :

Poslanci in stranke.

„Splošna zmeta je mnenje, da odločuje v parlamentih in v političnem uspehu samo število poslanskih mandatov. Ravno toliko če ne več, je odvisno od osebne zmožnosti in vestnosti, od stvarne pripravljenosti, previdnosti in od političnega taktika, od splošne socijalne izobrazbe in od navedenega naziranja posameznih poslancev... Pametna volilna agitacija bi torej morala pravočasno poskrbeti za to, da bi pridobila zmožne sile, zlasti pa za potrebni naraščaj narodnih zastopnikov.“

Ant. Randa
bivši pravosodni minister.

Pri zadnjem volilnem boju se je zgoraj navedeni stavek zelo malo upošteval, da reči se mora, da se je proti njemu zelo mnogo grešilo. Besede znanega češkega strokovnjaka — pravnik in bivšega ministra pa so zelo važne, zato smo jih navedli in — da si je že po volitvah — je vendar vredno premisljati o njih. Posebno umestno se nam zdi to, zato, ker se klerikalci na široka usta bahajo, da ljubljanski poslanec ne bo ničesar dosegel, ker ne bo imel močnega kluba za seboj.

Že takoj prve volitve so bile usodne za nekatere kandidate, o katerih izrednih zmožnostih se ne da dvomiti. Tako je n. pr. v Kraljevem Gradcu propadel proti Mladogemu dr. Franti prof. Drtina, ki je bil v zadnjem parlamentu eden najbolj delavnih mož in je posebno odločno posegal v vprašanje v šolskih zadevah v Avstriji. Pri kulturni debati v parlamentu in na nešteti shodi, posebno pa v delu za povzdigo šolstva je pokazal neutrudljivi prof. Drtina vse zmožnosti dobrega ljudskega zastopnika in vendar je propadel, ker je kandidiral na program napredne stranke in ne kot mladoček.

Istotako je propadel vodja čeških socijalnih demokratov dr. Soukup, ki je bil med najboljšimi zagovorniki delavskih koristi.

Tako je propadel na Moravskem minister Žaček, ki se mu ne more odrekati delavnosti in sicer zato, ker je kandidiral na konservativni program. Propadel je proti socijalno demokratičnemu kandidatu, ki je naveden čevljarski pomočnik. Tako je propadel pri nas dr. Ploj proti Brenčiču, ker je kandidiral na napredni kmečki program. Zmožnosti in delavnosti dr. Ploju ni mogel nihče odrekati (Le „Slovenec“ se je v posebni izdaji povsvel na nesramnosti, ki jim svetovra žurnalista, nima primere!) Tak naveden Brenčič, zato ker je klerikalec, zmaga nad senatnim predsednikom, ki je mnogo dobrega storil za okraj in volilce in bi brez dvoma tudi v bodoče desetkrat več dosegel kakor Brenčič in cel klerikalni slovenski klub.

Tako stranke zmagujejo nad osebami, oziroma take osebe v stranki zmagujejo nad osebami drugih strank. Politična strast postane popolnoma slepa, vidi samo strankarja ne vidi človeka.

Disciplina v strankah ima svojo dobro stran. Pripomore do velikih uspehov; lahko pa tudi škoduje, ker uniči lahko delavno in zmožno moč, ki morda slučajno ni v stranki. Stranka brez discipline je seveda kakor vojska brez reda in taka stranka propade.

Naši klerikalci so navadili svoje ljudi discipline: ako ne gredo volit jim prete s časnimi in večnimi kaznimi. In če jim pošljejo za kandidata mello ali Brenčiča — klerikalni volilci volijo. — Napredna stranka je svoje ljudi razvadila s tem, da je v vsakem okraju po več kandidatov in tako bi vsak kraj imel najraje svojega kandidata. To ni dobro. Res se s tem zmanjša število klerikalnih glasov, toda treba je ljudi navaditi, da volijo stranko, ne osebo. To pa se doseže s tem, da ima stranka primerne kandidate in da ima organizacijo, ki izvede boj.

Kdor hoče upati v zmago bodočnosti, ne sme pozabiti na te važne stvari.

Češka napredna stranka je izdala geslo: pošljimo v parlament iz dobrih najboljših.

Volilni boj se za ta klic ni briga in je uničil nekaj najboljših parlamentarcev, namesto katerih so prišli novi nezmožni ljudje. Češki strankarski kartel, ki je izdal geslo „volite stranko, da bo enotni češki klub silnejši“, je dobil več odmeva in je zmagal. V sled zmage strank nad osebami se bodo nekatere stranke pomnožile in okrepane vrnil v državni zbor. To se je zgodilo tudi pri nas.

Napredne kandidate na Slovenskem so bile letos zelo srečno izbrane in v mnogem so napredni kandidati presegali klerikalne metle ala Brenčič itd. In vendar so klerikalni kandidati zmagali, ker je zmagala stranka.

Zato bodi poslej naše geslo: proti stranki je treba postaviti stranko. Dokler ne bo slovenske napredne kmečke stranke, toliko časa ne bodo zmagovali napredni kandidati, vkljub temu, da uživajo pri ljudstvu zaupanje in da dobe veliko število glasov.

Mi popolnoma priznavamo, da ima Randa prav! Oseba enega poslanca lahko doseže pogosto več, kakor cel klub, toda ne smemo pozabiti, da pri glasovanju vsi glasovi enako veljajo in da pri važnih kulturnih in narodnih vprašanjih odločuje večina. Tako pogosto pri volitvah slab kandidat zmaguje nad boljšim in pri glasovanju pogosto nazadnjaške stranke preglašujejo napredne, slabo zmaguje nad dobrim.

Koliko premore en sam poslanec, se je videlo lansko leto, ko je en sam Masaryk vodil oni veliki boj proti Aehrenthalu, in kako malo zmomore včasih cela stranka vidimo n. pr. pri slovenski klerikalni stranki.

Zato je treba skrbeti za naraščaj narodnih zastopnikov pa tudi za naraščaj narodnih volilcev, ki bodo iz prepričanja volili iz dobrih najboljših, da bomo imeli na Dunaju dobre po-

siance pa tudi dobro stranko, ki bo v čast in korist slovenskemu narodu.

O sedanjih stranki, ki nas predstavlja na Dunaju, se to ne more reči. Srečni smo, da imamo proti nji vsaj nekaj dobrih posameznih poslancev, ako nimamo stranke.

Boj za moč, to je geslo dobe. Pri tem boju osebnost ni manj važna, kakor skupnost in skupnost ne manj od osebe. Zmaga leži v silnih osebnostih in v veliki zavedni skupnosti. V tem bo zmagovala tudi slovenska napredna ideja.

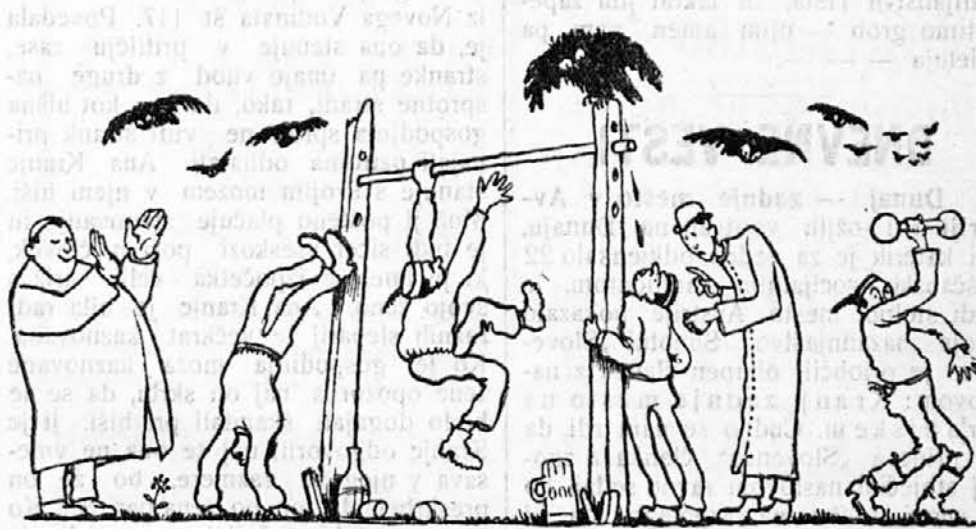
Ožje volitve.

(Iz Trsta)

Kakor bo gotovo že znano vsem cenj. čitateljem „Jutra“, je zmagal v I. okraju Valentin Pittoni (socijalist), v II. okraju dr. Edvard Gasser (liberal) in v IV. okraju Ivan Oliva (socijalist). Pripomnjeno bodi k izvolitvi Pittonija in Olive, da so tržaški Slovenci oddali v I. in IV. okraju glaso-ve socijalistom. Vidi se, da so italijanski liberalci napeli vse svoje moči, da bi zmagali v I. okraju. Bili so si takorekoč že zmage gotovi. Popoldne ob 3. uri se je peljal mimo sv. Jakobške cerkve italijanski liberalni kandidat g. Menesini in zaklical tam stoječim socijalistom: staromestna sodruga! Seveda je bil takoj ožen v strehi. Socijalisti so udrili nenadoma za njegovim vozom, ga ustavili, ter hoteli izdreti kolesa. Da ni segla takoj vmes policija z žandarmerijo, bili bi gotovo pretepli Menesinija do krvi. Po vseh ulicah, izvenšči III. okraj, je bilo jako živahno vrvenje, vse je pričakovalo za napetostjo izida volitev. V mestu samem je prišlo popoldne do malih spopadov med kamoro in soc. demokrati. Tako n. pr. so popoldne pretepli in prerabljali kosti socijalisti nekemu italijanskemu liberalcu, ki je imel seboj več volilnih legitimacij, in hotel z njimi seplepiti pri volilni komisiji. Komori je res utripalo srce, kajti „Piccolo“ je prinašal že ves teden pozive na svoje pristaše, naj gredo vsi vzajemno volit proti „slovensko-socijalni demokratični zvezi“, kakor jo „Piccolo“ imenuje. Tako je prešel popoldan brez posebnih dogodkov.

Zvečer.

Ob 9. uri zvečer so se jeli zbirati Slovenci pred Narodnim domom. Policija in žandarmerija sta zastražili vse vhode in prehode od Narodnega doma, do Volti di Chiozza. Kmalu nato je bilo slišati strašno žvižganje Slovencev, ki so prihajali od Narodnega doma proti Volti di Chiozza. Dasiravno so bili vsi prehodi močno zastraženi, so jih Slovenci s klici „Živijo Rybař“, in z žvižganjem proti komori prodrli in pevajoči svojo himno „Hej Slovani“, obrnili proti „Piccolu“. Kakor bi bilo vse izumrlo je bilo na trgu Goldoni. Z oken so opazovali ljudje več tisoč Slovencev broječo množico, ki je pozdravila „Piccolo“ z oglušljivim žvižganjem. Nato

Čukarska.

(Čukom na čast zložil Bav-bav.)

Čuki so junaki,
tralala,
zavber korenjaki,
hopsasa.
Škornje podkovane,
tralala,
hlade zad preklane,
hopsasa.
Kaplan jim komandira,
tralala,
nad njimi se zadira,
hopsasa.
Fajmošter jim ploska,
tralala,
da boli ga roka,
hopsasa.
Po zraku sove plešejo,
tralala,
Čuke občudujejo,
hopsasa.
Predno telovadijo,
tralala,
čvicka se navlečejo,
hopsasa.
Po rokah eden hodi,
tralala,
to res ni kar si bodi,
hopsasa.

Drug pa krogle vzdiga,
tralala,
zraven grozno riga,
hopsasa.
Eden tam na glav' stoji,
tralala,
prot' nebu gor' noge moli.
hopsasa.
Drug pa spet zdihuje,
tralala,
kaplan ga navdušuje,
hopsasa.
Na šango eden zlezel je,
tralala,
pa dol na zemljo padel je,
hopsasa.
Zlomil si je rebra,
tralala,
iz nosa kri je tekla,
hopsasa.
Pošljejo po mežnarja,
tralala,
da na nos mu flajštra da,
hopsasa.
Predno ta priteče,
tralala,
Čuku kri odteče,
hopsasa.

so Slovenci pevajoči „Hej Slovani“ in z navdušenimi „Živijo“ klici odkorakali po Corsu. Vsi prehodi z drugih ulic so bili zastraženi, in ob strani Slovencev je ponosno korakala policija, da bi zabranila kakršnekoli izgrede od slovenske strani. Vse trgovine, kavarne, gostilne, sploh vse je bilo zaprto. Ko je bila ura trideset na 10. so šli Slovenci mimo borznega trga proti magistratu, in zopet prodrli policijo, ki jih sprva ni pustila naprej. Zapeli so „Lepo našo domovino“, naka prišlo do malega spopada med par Italijani, ki jih je policija branila. Pred magistratom je govoril nek Hrvat slovenski in hrvatski, naka so Slovenci skupno odkorakali po ulici „Ponterosso“ čez „rdeči most“ in po ulici „Poste“ proti hiši, kjer stanuje dr. Rybař. Tu so priredili Rybařu živahne ovacije, potem odkorakali proti Narodnem domu mimo ulice Stazione. Pričakovalo se je, da bode govoril izvoljen slovenski poslanec dr. Rybař.

Ker pa ga ni bilo, so Slovenci odšli proti Volti di Chiozza in potem na Acquadotto. Korajžno so tedaj odšli z „Živijo“ klici in pevajoči „Lepo našo domovino“ in „Hej Slovani“ proti italijanskim moretom. Bilo jih ni teh okoli 100. Ko je prišel skupen narod do ulice Carducci, kjer je ulica S. Franc. d' Assisi, je prišlo ponovno do malega spopada. Tedaj je naenkrat bilo slišati močan pok... Policija je prišla seveda skupaj, in začela poditi Italijane proti Acquadotto, Slovence pa je zadržala. Ti so bili zastraženi okoli in okoli od žandarmerije. Zvedelo se je, da je nek Italijan vrgel pod svojim pokrivalom petardo. — Ranjen ni bil nihče. Ljudstvo je začelo zbegano bežati na vse strani, izhoda pa ni dobilo nikjer, kajti bilo je obdano kakor od verige od policije, ki ga je pozneje potisnila do Narodnega doma.

Aretiranih je bilo več „morettov“. Obdana od policije je kričala

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetk.

— Ivan de Medičis, sami po svoji volji ste postali moj sovražnik; jaz sem prišel k vam pošteno in z zaupanjem. Podal sem vam dokaz o svojem poštenju in zaupanju, vi pa ste me smatrali za svojega sovražnika. Dal sem vam na izbero: zločin ali pravičnost. Izbrali ste si zločin. Nato sem vas obsodil. Ivan de Medičis, isto bo zadelo vse prijatelje mojih neprijateljev.

— Kaj pa boš storil s svojimi neprijatelji samimi.

Rolandovo lice je izpreletel strašen smehljaj.

— Oh, je dejal, njim ne namerjam pripraviti tako nagle smrti...

Nastopil je trenotek turbobnega molčanja.

Roland je povzel:

Ivan de Medičis, podrl sem vas brez sovraštva. Podrl sem vas, da odpravim zapreko. In zato vam ponavljam vprašanje: ali morem storiti kaj za vas? Prisegam vam, da zvesto izvršim, kar koli zahtevate od mene...

Veliki Vrag je pogledal Rolanda s kalnimi očmi, v katerih so plavale že megle smrtnega boja.

Zarežal se je v divjem smehu, skril pesti, zavil oči; obležal je nepremično, ves trd in raven...

Roland je globoko zavzdihnil. Ne da bi se ozrl, je odšel, spustil se v trdnjavski jarek in izginil.

Toda Veliki Vrag še ni bil mrtel.

Dvajsetorica govornikov vojakov je z višine obzidja gledala nagli prizor, ki smo ga pravkar popisali.

Zlezli so dol in se približali ranjencu; eden izmed njih je poznal Ivana de Medičis.

Nemudoma so improvizirali nosilke.

Četrtr ure kasneje so vivati odmevali po Governolu in zvonovi so zvonili veselo pesem odrešenja.

In nosilke, na katerih je ležal umirajoči Ivan de Medičis, so

se pomikale po ulicah ob splošnem trušču neusmiljene radosti. Tako je prišel Veliki Vrag v govorniško tdnjavo.

XVIII.

Aretinovo pismo.

Bilo je v Benetkah, v doževski paladi, v tistem zasebnem doževskem salonu, ki ga je Tician malo poprej okrasil s čudolepimi freskami. Bembo in Foscari sta sedela sama in se razgovarjala z zamolklim glasom.

Zimsko jutro je gledalo skozi okno.

Velik ogenj je gorel v visokem kaminu; od časa do časa je prišel sluga in vrgel novo naročeno goriva nanj.

Za hip sta sobesednika premolknila.

Foscari se je v svojem visokem in prostornem naslanjaču zmrzljivo stiskal k kaminu. Nasprotno pa se je zdela, da se Bembo kar duši od vročine.

To se je godilo nekaj dni po raznovrstnih dogodkih, ki smo jih očitrali v prejšnjih poglavjih.

— Dvanajst dni je že minilo, je izpregovoril dož, nadaljšajoč nedvomno že prej začeti razgovor, a Petra Aretina še vedno ni nazaj.

— Redno vsak dan se oglašim pri njem, je odgovoril kardinal, toda nobenih novic še ni, kje je in kdaj se vrne.

— Ivan de Medičis se nahaja v tem trenutku nedaleč od Mantove; naš odposlanec bi se moral že vrniti.

— Res je; toda slišal sem praviti, da je sneg po ravnini hudo zapadel; mogoče je, da so ceste preslabe za naglo pot.

Sledilo je dolgo molčanje.

Dož se je temno ozrl v ogenj, ki je prasketal v kaminu.

— Bembo, je izpregovoril nenadoma, pogledj tole žerjavico!

Ali ni podobna trdnjavi z mogočnimi stolpi? ... Kakor nasipi- bastej, verižni mostovi in same take strašne reči; vse skupaj tvorijo nezmagljivo trdnjavo... Glej, in vse se ruši zdaj! ...

Ostalo je le še podrti mestu, razvaline in razrušeno zidovje... Kaj se je zgodilo? Kateri skrivnostni napor je izpodkopal ponosno moč stolpov, ki so se že pred par trenotki dvigali v zrak? ...

Pravcat nič je zadoščal, da so se podrli...

— Prepodite si te zle slike, svetlost, je dejal Bembo. Nobena nevarnost ne preti vaši oblasti.

Doža je streslo:

— Ah, torej si tudi ti zagledal v tem ognju predpodobo nenadnega razpada najmočnejših gospodstev?

— Ne, svetlost, te predpodbode nisem videl, toda zaslučoval sem vašo misel; in vznemirja me, da vas vidim tako mračnega, ko se vam vendar smehljaja vsa mogoča sreča na zgmlji.

Dož je vstal; počasi je stopil k oknu in z migom povabil Bemba k sebi.

Privzdignil je težki brokatni zastor.

— Kaj vidiš? ga je vprašal.

— Vidim, je odgovoril Bembo, ponosno in veličastno mesto s kupolami, smelimi stolpi, tisočnimi kanali in nešteti gondolami. Vidim marljivo ljudstvo pod nebom, ki ga preletavajo jate golobov. In pravim si, svetlost, da je vse to vaše! Pravim si, da če ste danes poglavar te republike, ste lahko tudi njen neomejeni gospodar, kadarkoli se vam zahoče. Ti oboroženi vojščaki, ki korakajo zdaj v lepem redu po trgu, so straže ki prihajajo zameniti svoje tovariše — prihajajo zaradi vas: zato, da vas počaste, zato, da zavarujejo vašo moč in vaše življenje.

Ti barkaroli, ki s spoštovanjem dvigajo oči do naših oken, si pravijo: Tam gori živi, misli in dela človek, ki je najmočnejši v vsej naši republiki, morda celo v vsej Italiji. Tisto brodovje, ki tam doli v oddaljenem pristanišču pričakuje zasidrano vaših ukazov, te ladje, ki se pripravljajo, da razpno svoja jadra, ponese slavo vašega imena na vse štiri strani sveta... To vidim, svetlost!

— Ali veš, kaj vidim jaz? je vprašal Foscari.

Zasukal je Bembo za četrta obrata in mu s prstom pokazal na mrki kamnati sarkofag, ki je spajal palačo z jetnišnico.

— Most vzdihljajev! je zamrmral Bembo in prebledel.

Dož se je z istim počasnim korakom vrnil na svoje mesio ob kaminu.

— Le redkokdaj grem k temu oknu, je dejal nato, kajti nikdar ne vidim tega, kar si videl ti. Neka neodoljiva sila mi venomer obrača oči proti prokletemu mostu, po katerem je stopalo že toliko dožev tulečih od groze...

Svetlost...

(Dallje.)

tako, se dani slišalo niti par korakov daleč kaka petdesetina „abasso in ščavi“, seveda, za spomenikom Jožeta Zelenca. „Piccolo“ prinaša vest, da je bilo najbrž kakih dva tisoč Slovencev; ako se število podvoji, in še več, ne vem, ako bi to zadostovalo. Splošno je bilo gotovo nad 5000 ljudi.

Tako je končal v Trstu dan „della vittoria della italianità di Trieste“... Slovencev ni v Trstu, seveda po mnemju „Piccola“; mi pa čakamo nestrpno dneva, ko odklenka mrtvaški zvonec italijanstvu Trsta, in takrat jim zapetimo grob — njim amen, nam pa alleluja — — —.

DNEVNE VESTI

Dunaj — zadnje mesto v Avstriji. Pri ožjih volitvah na Dunaju, pri katerih je za vedno odklenalo 22 krščansko-socijalnih kandidatov, je tudi stolno mesto Avstrije pokazalo svoje „nazadnjaštvo“. Sobotni „Slovenec“ je priobčil obupen članek z naslovom: „Kranj, zadnje mesto na Krčnjske m. Čudno se nam zdi, da ne prinese „Slovenec“ članka z zgoraj stoječim naslovom ravno sedaj, ko je snovi toliko na razpolago, da bi cesarsko mesto Dunaj kar se tiče „nazadnjaštva“ lahko stavil še za eno mesto pred Kranj. Da! Dobro vemo, zakaj je postal poprej tako gostobesedni in zmagoslavni „Slovenec“ sedaj naenkrat tako potrt. Naši klerikalci se sedaj solze po onih drobtincah, katere so padale z vedno bogato obložene krščansko-socijalne mize v naročje kranjskim klerikalnim prvakom. Morda bodo sedaj naši klerikalci vendar sprevideli, kaj je nazadnjaštvo. Svoje bratce so našli edino še na Tirolskem, kamor tudi spadajo. Kranjski meščani so lahko ponosni na svoj uspeh, katerega so dosegli pri volitvah, kajti s tem so najboljše pokazali, da v Kranju klerikalno cvetje nikakor ne bo šlo v klasje. Dosedaj nepremagljivi klerikalni Dunaj pa je 20. junija tudi jasno začrtal pot, po kateri morajo hoditi vsa avstrijska mesta, katera se hočejo klerikalizma.

Nova era. Tako nenadnega in nepričakovanega parlamentarnega preobrata Avstrija še ni doživela kmalu, kakor pri sedanjih volitvah. Do malega vsi avstrijski narodi so se otresli klerikalnega jarma in poslali nikdar nenasitne klerikalne molohe v politični penzijo. Strte so glave krščansko-socijalne stranke na Dunaju, uničeni češki klerikalci. Sedanje volitve so pokazale, da stoji Avstrija v veliki večini v naprednih taborih in da je bila klerikalna moč samo navidezna. Bienerthova vlada sama je izprevidela, da se ne more več zanašati na klerikalne stranke, vsled česar bo morala tudi spremeniti svoj dosedanj sistem, ako se bo hotela vzdržati še na krmlju. V avstrijskem parlamentu se bo pričela nova doba, kajti v ospredju bodo stali napredni elementi, od katerih bo tudi odvisna usoda parlamenta.

Mitniški paznik G. v Trnovem je silno fanatičen klerikalec. Mož je menda čisto pozabil, da je jedel vedno, odkar je pri mestnem magistratu, napreden kruh. Zato se je za predstoječe volitve na vse mogoče načine pehal za klerikalno stranko in zabavljal čez svoje predstojnike. Ignoriral je tudi zadnji trnovski procesijo, češ, da jo vodi liberalci.

Zanimiva razprava se vrši danes dopoldne počasi okrog 10. ure v dvorani št. 79. deželnega sodišča. — Razpravljalo se bo o znani aferi iz Jesenice, ko je redar za nekom brez povoda streljal. Pravijo, da pridejo pri tej priliki prav zanimive stvari na dan, kakor se niti v Aziji ne gode.

Velik javen ljuski shod se vrši v torek, dne 27. t. m. pri Miškotu v Mostah. Govorili bodo dr. Ravnihar, prof. Reisner in Adolf Ribnikar. Na dnevnem redu bo tudi šolsko vprašanje v Mostah.

Gospod minister, svetnik dr. Ivan Zolgar na Dunaju je pristopil kot ustanovnik k „Matici Slovenski“.

Razkritje velikih sleparij v Sp. Šiški. Stvar postaja vedno bolj zanimiva. Včeraj se je zgledala pri nas hišna gospodinja ga. Katarina Juvan iz Novega Vodmata št. 117. Povedala je, da ona stanuje v pritličju zase, stranke pa imajo vhod z druge nasprotni strani, tako, da ona kot hišna gospodinja sploh ne vidi strank prihajati oziroma odhajati. Ana Kranjc stanuje s svojim možem v njeni hiši. Mož ji poštno plačuje stanovanje in je tudi sicer vseskozi pošten človek, ki je imel že izpočetka velik križ s svojo ženo. Ana Kranjc je bila radi raznih sleparij že večkrat kaznovana. Ko je gospodinja moža kaznovane žene opozorila, naj on skrbi, da se ne bodo dogajali škandali pri hiši, ji je Kranjc odgovoril, naj se ona ne vmešava v njegove razmere, bo že on preskrbel, da mu bo žena parirala. Ko pa so se taki slučaji le ponavljali, je gospodinja celo napravila orožniškemu stražmoštru rekla, da se teh škandalov boji, ker trpi ugled hiše, če vedno orožniki stikajo okrog nje in da bo Ani Kranjc stanovanje odpovedala. Orožniški stražmošter pa ji odsvetoval, češ, če mož pošteno plača, ni treba odpovedati stanovanja, ker končno nekeje mora stanovati. Tudi je Ana Kranjc posvarila, naj opusti tako življenje, ko ima tako dobrega moža, sicer ji je dejala, boste prišli še na 3 leta noter. Ana Kranjc pa se ji je porogljivo odrezala. Mene ne more nihče zapreti na 3 leta, jaz sem omožena, mene bo že mož v unj jemal. Sploh je Juvan vsak dogodek, o katerem je slučajno izvedela, povedala, tako, da so oblasti zaznale zanj. Gospodinja je tudi glede dogodka pri dr. Mauringu natančno izpovedala, iz česar je razvidno, da je ona (Juvan) popolnoma nedolžna pri tem in le žrtev Ane Kranjc. O tej zanimivi izpovedbi poročamo dalje jutri.

Otvoritev omnibuslinije Bohinjska Bistrica-Bohinjsko jezero. Dne 28. junija t. l. se otvori na progi Bohinjska Bistrica-Bohinjsko jezero omnibus linija, ki bo vozila vsak dan trikrat na jezero s sledečimi postajami: Bistrica-Hotel sv. Janez-Hotel sv. Duh in končna postaja hotel Zlatorog. Ravno mimo teh postaj in po isti progi se bode vračal omnibus tudi trikrat nazaj v Bistrico. — Vožne cene so za eno osebo in za eno vožnjo iz Bistrice do sv. Janeza 60 vinarjev — iz Bistrice do sv. Duha 70 vin. — in iz Bistrice do Zlatoroga 1 K. To zares potrebno komunikacijsko linijo je ustanovila deželna zveza za tujski promet na Kranjskem, ki jo bode tudi subvencionirala. Tujski promet v Bohinju, posebno promet izletnikov bode gotovo živahnejši, ker je ravno pasantom dana prilika, se pripeljati za tako nizko ceno na krasno Bohinjsko jezero. Tudi posamezni Bohinjski kraji in hoteli bodo po tej omnibusliniji intenzivnejše zvezani med seboj in gotovo je, da se družabno življenje letoviščarjev oživi. V Bohinju so se za letošnjo sezono tujske naprave popravile, posebno nasadi letoviškega parka in kopališča „Danica“. Tudi ob jezeru se je skrbelo, da imajo tujski zabavo in razvedrilo. Za ljubljanske izletnike je ta nova zveza jako prikladna, ker je zvezana z vlakom, ki prihajajo iz Jesenice ob pol 9. jutraj, ob pol 11. dopoldne in ob pol 4. popoldne.

zabavljanje tolpe vedno surovo. Če pa je človek sam, ne zapada sugestiji mase, nego uživa mirno in estetsko, v celoti in pod vtisom splošnosti. Izkušnje imamo, da je Horacijev „profanum vulgus“ krvooločna bestija, ki hodi rjoveč po svetu in le išče, kje bi koga raztrgala in požrla. Greš po ulici v veliki družbi znancev in prijateljev, pa sreča žensko. Tebi se zdi višek človeške lepote: zdrava je, sveža, prožna, vitka, a vendarle pikantno okrogla, krasne oči ima, bujne lase in fino polt. Komaj pa si izrekel svoje zadovoljstvo, se že oglasi A: „Ampak malo prekratke živit ima!“ B: „Pa ziblje se!“ in C: „No, stari-kava je že in baje svojemu možu ni preveč zvesta!“ — in D: „Obleko pa ima gotovo na puf, zakaj šele pretekli teden so jo rubili!“ itd. Tvoj ideal je v petih minutah razcefran in povaljan v blato in prah, da bi se zjokal za njim... Pa sedim s prijatelji v loži pri operi; na odru poje pevka-umetnica. Ves sem poln umetniške iluzije in srečen ob čistemu užitku. Pa se oglasi A: „Ali ima res z nekim natakarjem že dva nezakonska otroka?“ B: „Lepa babnica — greha vredna!“ in C: „Njen mož je baje v blaznici, ne?“ in D: „Prokleto stara opera tole! Ali nisi našel nič bolj pametnega?“ — itd. Moj čisti užitek se je že izpremenil v silno nevoljo, ki je pa ne

Zveza slovenskih umetnikov. Te dni se je v Ljubljani sestavil odbor, ki naj izvrši vse predpriprave za ustanovitev „Zveze slovenskih umetnikov“. Osnovna misel je ta, da naj bi „Zveza“ združevala izvršujoče umetnike vpodobljalce, glasbenike in literate z namenom, da varuje njihove stanovske interese. Za načelnike posameznih odsekov so bili izvoljeni: gosp. akad. slikar Ivan Vavpotič, za načelnika odseka vpodobljalcev umetnikov; pesnik in pisatelj g. Oton Zupančič, za načelnika literarnega; kapelnik g. Vavpotič, za načelnika glasbenega odseka. Pripravljalni odbor, obstoječ iz gg. Izidor Cankar, Rudolf Jakhel, Franc Kobal, Etbin Kristan, Anton Svetek, Vavpotič, Talich, Ivan Vavpotič in Franc Vesel. Pripravljalni odbor bo sestavil pravila, da se „Zveza“ čimprej oživotvori.

Telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani ima danes zvečer ob 8. uri v restavracijskih prostorih „Narodnega doma“ izredni občni zbor. Dnevni red: Volitev predsedstva „Slovenske Sokolske Zveze“. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slavnemu Bav-bavu v Ljubljani. V včerajšnji notici pod naslovom „Kresna veselica Ljubljanskega Sokola v Švicariji“ ste gotovo Vi provzročili nekaj neresnic. Sklicuje se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam, da objavi v „Jutru“ na istem mestu in z istimi črkami sledeči:

Popravek.

1. Ni res, da se vrši kresna veselica Ljubljanskega Sokola v nedeljo, dne 25. t. m.; res pa je, da se ista vrši **jutri zvečer, t. j. sobota, dne 24. t. m.**

2. Ni res, da veselica obeta postati prijetno zbirališče vsega zavednega in narodno čutečega občinstva; res pa je, da bo ta **zagotovo** prijetno zbirališče vsega zavednega in narodno čutečega občinstva.

V Ljubljani, dan pred kresno veselico 1911.

S spoštovanjem

Vsekarjeprav.

Dostavek Bav-bava. Jaz sem jo mislil predstaviti na nedeljo, ker v soboto zvečer nimam časa, da bi jo obiskal, ko imam zdaj toliko opravila. Ker pa hočete v soboto zvečer na vsak način, bom pa druge posle odložil in Vas obiskal.

Spored kresne veselice, ki jo priredi ljubljanski Sokol v soboto, 24. t. m. v Švicariji: 1. godba „Slovenske Filharmonije“ samo izbrane koncertne točke; 2. nastop telovadcev z gorečimi kiji, 3. marmonati kipi, 4. umetni ožgenj, 5. ples ter prosta zabava po veselilnem prostoru. Vstopnina 60 vin. za osebo; otroci v spremstvu starišev plačajo po 20 vin.

Veliki semenj v Šiški, ki se zadnjič vsled slabega vremena ni vršil, se vrši v četrtek (praznik) dne 29. t. m. z vsem prvotnim obširnim sporedom, in sicer v vseh prostorih Zajčevega hotela, „Bellevne“ v Šiški, t. j. na vrtu, v gozdu, v kleti, na verandi in drugih gostilniških prostorih. Tudi aviatika lord Inceesa iz Londona se je posrečilo zopet pridobiti. Ker so se mu naši kraji jako prikupili, pripluje s svojim zrakoplovom na krmilo naravnost iz Gorice čez Rožnik na semenj, kjer se spusti na tla, od tod pa se zopet pred očmi gledalcev dvigne 2000 m visoko v zrak, obkroži v velikem poletu Šiško in se s pretresujočo naglico tzv. „smrtna groza“ spusti naravnost med sejarje.

„Društvo pisarniških oficijantov in pomočnikov za Kranjsko“ ima v nedeljo, dne 2. julija t. l. ob 3. popoldne v velikem salonu hotela „Ili-

rija“ svoj redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: Pozdrav predsednika. — Poročilo tajnika. — Poročilo blagajnika. — Poročilo računskih preglednikov. — Poročilo društvenega predsednika o zadnji načelniški konferenci. — Volitev. — Slučajnosti. — Z ozirom na izredno važnost tega občnega zbora se pričakuje polnoštevilne udeležbe od strani ljubljanskih, kot zunanjih članov.

Spet so se vrezali učenjaški gospodje pri „Slovincu“ in hočejo kovati kapital iz pomote, ki smo jo le storili v naglici. Razlika je velika: gospodje pri „Slovincu“ rabijo za češka krajevna imena dosledno in zmerom nemška, mi pa smo enkrat v naglici pomotoma za Bodenbach napisali Liberec, ki se nemško imenuje Reichenberg ne pa Reichenau, kakor misli „Slovenec“, ki se je torej, hoteč dati lekcijo, spet sam vrezal. Gospodje pri „Slovincu“, še enkrat vam svetujemo, študirajte malo več krajevni repertorij in ne pišite namesto znanih in udomačenih čeških krajevnih imen — nemških imen.

Kresni večer na šišenskem razgledu. Danes večer bo v restavraciji in kavarni gostilne „Razgled“ (Bellevue) nad Sp. Šiško tak kresni večer, kakoršnega doslej še ni nobeno oko videlo in nobeno uho slišalo. Ne da bi se kaj kurilo, ter ne glede na vreme, bo ves Tivoli v ognju in še marsikaj drugega zraven. Pa tudi balon najnovejšega sistema bodo izpustili v zrak. Na vsak način bo treba ta kresni večer na šišenskem razgledu si prav od blizu ogledati.

Za Ciril - Metodov obrambni sklad so se nadalje priglasili: Posojilnica za Stari trg, Lož in sosedstvo (plačala 200 K); „Omizje Dolga vas“ v Ljubljani v gostilni pri Bončarju (plačala 200 K), dr. Milan Korun, odvetniški kandidat v Sežani; Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Kranju (IV. kamen — plačala 16 K). — Primanjkuje tedaj še 91 kamnov!

Najdene pletenine. Pred Narodnim domom je v sredo večer neki dijak našel v papirju zavite pletenine. Dobe se v uredništvu podružnice „Jutra“ v Sp. Šiški.

Promenadni koncert „Slovenske Filharmonije“ se vrši ob ugodnem vremenu danes od pol 7. do pol 8. zvečer v „Tivoli“. Po promenadnem koncertu igra „Filharmonija“ v hotelu „Tivoli“.

V sramotnem stebru.

Ko je šel angleški lord, nadsodnik Camden (umrl leta 1831) nekega dne s svojim prijateljem lordom Dacre skozi neko angleško vas, sta prišla mimo „sramotnega stebra“ ter se začela pomenkovati o tem, koliko bolečin pretrpi oni, na kazen v steber obsojeni.

„Ne verjamem, da bi pri tej kazni obsojenec čutil tudi kakšne telesne bolečine,“ je rekel lord Camden. „Sramotna kazen je res, toda če gledalci obsojenca ne kamenjajo, o fizičnih bolečinah ne more biti govora.“

„No, prepričajte se vendar sami,“ je odgovoril lord.

„Saj tudi hočem! je izjavil Camden in se vsedel takoj na zemljo, z nogami oddaljen 15 palcev od sedeža, med tem, ko mu je pritrdil prijatelj trd les okoli gležnjev.

„Tako, Dacre,“ je rekel, „sedaj pa privijte in me pustite deset minut samega.“

Lord Dacre je ubogal in se odstranil v namenu, se čez deset minut gotovo zopet vrniti. Smola pa je bila, da je bil nekoliko pozabljen gospod

in ko se je medpotoma zatopil v sanjarije, je popolnoma pozabil na drevo in svojega prijatelja.

Med tem je trpel sodni predsednik peklenke muke — udje so ga boleli, noge so mu otele, v prstih je čutil neznošno sklenje, mišice so se mu skrajno napele in strašen glavobol ga je mučil.

Prosil je mimoprišedšega kmeta, naj ga oprosti, toda mož je odgovoril na njegovo prošnjo s porogljivim nasmehom.

Poklical je nekega zdravnika, ki je prišel po poti, in mu zatrjeval, da ni zločinec, ampak lord Camden, višji sodnik kriminalnega sodišča. Toda zdravnik se ni zmenil za to izjavo, ampak odšel naprej ter mrmral predse: „Mož je neumen ali pa pijan!“ Sedaj se domišlja, ko so ga najbrže radi pijanosti vtaknili v steber, da je lord nadsodnik!

Mimo je prišla žena nekega namernika, in ko ga je začela klicati, da umre od žeje, mu je podarila jabolko. Bila je edina, ki je imela z njim usmiljenje. Vsakdo, ki ga je videl, je bil mnenja, da je kazen zaslužil.

Nesrečni nadsodnik je seveda zelo obžaloval nepremišljeno pejanje. Končno je bil osvoboden, toda še več let po tem se je spominjal bolečin, katere je pretrpel.

Nekega dne je bil navzoč obravnavi, ko je imel sodni dvor razsoditi v odškodninski tožbi nekega moža, ki je bil po nedolžnem obsojen v sramotni steber, in ki je zahteval od države visoko odškodnino. Tožitelj je opisoval bolečine in trpljenje, katere je pretrpel v času nezasužene kazni, toda sodnik se mu je smejal.

Sedaj se je obrnil lord Camden k njemu in ga vprašal:

„Ali ste že bili katerikoli v sramotnem stebru?“

„Ne, milord,“ je odgovoril sodnik začuden.

„No, potem se ni treba smejati,“ je odgovoril nadsodnik, „jaz sem izkusil, kaj se to pravi. — Mož ima prav!“

Sodišče je nato tožitelju prisodilo zahtevano odškodnino.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Klub slovenskih naprednih poslancev.

Dunaj, 22. junija. V slovenskih naprednih poslanskih krogih se lansirala ideja, da bi se ustanovil v novem parlamentu klub slovenskih naprednih poslancev. Idejo je sprožil znani prof. dr. Masaryk. V klub bi stopili vsi češki in češko-moravski napredni poslanci, 3 poljski naprednjaki in napredni Jugoslavi.

Bienerth v avdijenci.

Dunaj, 22. junija. Danes je sprejel cesar ministrskega predsednika barona Bienertha v posebni avdijenci. Bienerth je predložil cesarju demisijo Weibkirchnerja. Cesar se še ni odločil, vendar je prepustil začasno vodstvo trgovskega ministrstva poljskemu ministru krajanu Zaleskemu. Jutri položi svojo demisijo tudi žel. minister Glombinski, ker je bila njegova vsepoljska stranka pri volitvah popolnoma poražena.

Krščanski socijalci v opoziciji.

Dunaj, 22. junija. Vest, da namestavajo stopiti krščanski socijalci v opozicijo, je popolnoma neresnična.

Demisija Milovanovića.

Belgrad, 22. junija. Vsa poročila o predstoječi demisiji srbskega zunanjega ministra Milovanovića so popolnoma izmišljena. Milovanović nastopi le kratek dopust.

MALI LISTEK.

Na oazi slovenske umetnosti.

V nedeljo dopoldne, ko so grmale po ljubljanskih ulicah salve infanterijskih pušk in so bobneli z Gradu tako barbarski brutalno artiljerijski topovi, sem se zatekel tudi jaz v svetišče, pokloniti se najsilnejši, najkрасnejši emanaciji duha boga-človeka: umetnosti. Našel sem slučajno svobodno uro, ko sem mogel biti sam, nemoten, nerazdeljen in čisto zatopljen v misterij umetnosti; izbral sem si slučajno čas, ko so bile ulice polne, a Jakopičev paviljon tako idealno prazen, da si praznejšega ni možno misliti.

Bil sem z ženo: dvoje oči iste glave, dvoje čustev istega srca, iste resonance. In tako želim tudi drugim, da bi šli tja le sami, četudi z ženo ali s prijateljem popolne harmonije. Samo ne v velikih tropah, v katerih vlada vedno neharmonija! Zato pa tolpe tudi nikdar nimajo čistega užitka. Saj je resnica, da je človek po svoji naravi opozicijsen in oster kritik; toda opozicijska trope se vselej hitro izpremeni v temno sovražnost, kritika mase je zmerom krivična in

smem niti pokazati, ker sem dostojen človek

In tako se mi godi v estetiki vselej in povsod v družbi prijateljev, sredi mase. Čudno, da išče tolpa povsod in vselej le madežev, hib, grehov, napak! Pri najlepši sliki bo videla le slab okvir, pri najgenijalnejšem kipu nedovršeno izražene nohte! Ob najlepšem umotvoru ti gre masa govoriti o umetnikovih dolgeh, sredi najpoetičnejše narave ti razpravljajo o umetniških gnojilih!

Zato v bližini in v stiku umetnosti nisem demokrat ter se ji bližam vedno le sam s svojo ženo, ki nima — kakor jaz — o fosfatih in o neplačanih menicah nobenega pojma. In zato svetujem tudi vsakomur: ne hodite nikdar nikamor med tolpo, zlasti pa ne uživati umetnosti! Tolpa zna vse: politizirati (to je baje najlažje in najslabše), demonstrirati, ministirati, piti, peti, plesati, zabavati se in hruliti, polititi se in vse, kar hočete. Toda resnično umetnost resnično uživati, toda „profanus vulgus“ — tega masa ni znala nikjer in nikoli. Ni znala, ker ni mogla! Zakaj priznamo: umetnost ni bila in ne bo demokratična, nego je, in bo zelo ekskluzivno aristokratska! To, nad čemer se pri umotvoru kate-rekoli stroke navdušuje ljudstvo, ni bistvo umetnosti, nego je le njena materija, njena forma, njen efekt.

Večkrat pa vplivajo tudi sugestija reklame in strankarski snobizem principijalna opozicijskosti in malikovalstvo brez razumevanja in brez kriterija.

Pa zakaj pišem o vsem tem? Ker sva vse to mislila in govorila v Jakopičevi razstavi jaz in moja žena iz enih ust in iz ene duše. V njej ni bilo nobenih prijateljev in znancev, nobenih kritikov in estetikov, razen blagajničarke pri vratih sploh ni bilo nikogar, **dasi je bila nedelja** ter bi normalen človek v normalnih mestih pričakoval na umetniški razstavi prave gneče! Kje so li bili pristaši stranke X, stranke Y, stranke Z? Ker je ta razstava umetniška, nima nobenega strankarskega značaja, zato pa seveda tudi nobenega strankarskega zanimanja! — Tu ni najti niti rodoljubnih „Hej Slovani“ in „Naprej“-slik, niti cerkvenih in drugih takih svetih podob, niti protiburžojskih in proletarijskih barvastih pridig: skratka, **politično** je ta Jakopičeva razstava zelo neplodna. Ker pa je v Slovincih politika danes vse, je pač čisto naravno, da se ne zanima za umetniško razstavo niti stranka X, niti Y, niti Z, zakaj slikarji in kiparji so za politiko brez pomena.

Mene, ki nisem politik, pa je to celo veselilo. Ta radost je bila egoistna. Človek je namreč vesel, ako najde v vsej Kranjski vsaj majhno

oazico, kjer ne sliši kandidatskih govorov, kjer ne vidi kandidatskih plakotov — kjer mu ne dajo agitacijskih dopisov. Človek je v Jakopičevem paviljonu pred agitacijo in politiko varnejši kot v Aljaževem stolpu na Triglavu. Skratka, Jakopičev paviljon so edina neutralna, politično neoskrnjena tla na vsem Slovenskem, zato pa ima človek na njih prav posebno razkošen občutek svobode in neodvisnosti, ki se ne da poplačati z nobeno vstopnino. Občutiš se na zeleni oazi umetnosti, a to je pač najnena-vadnejši občutek na Slovenskem, — zato bi plačal človek rad tudi dvojno vstopnino! Bilo bi še vedno le K 1.20. No, niti za 60 v ni blizu bratov Slovencev niti sester Slovencev, ker se rajši kažejo z novimi bluzami in z novimi klobuki na Mestnem trgu od grmenju infanterijskih pušk in artiljerijskih topov...

Ni jih blizu, a jaz — heretik — se tega celo veselim, da me vsaj ne ženirajo. Ne motijo in ne žalijo me v hipu, ko se klanjam Manom bivšega prijatelja Ivana Groharja ter idealizmu prijatelja Rikarda Jakopiča. Klanjam pa se rad le med štirimi očmi.

Spomladanska razstava! A sredi brstenja, klitja, bujnega zelenja, dehtečega cvetja in zmagovitega solnca — noč smrti! Med šibkimi, a pogumno

Veliki kravali v bolgarskem velikem sobranju.

Sočija, 22. junija. Pri današnji otvoritveni seji bolgarskega velikega sobranja je prišlo do velikih kravalov. Med čitanjem kraljevskega govora je vodja kmečke stranke na ves glas zaklical: „Mi ne potrebujemo takega kralja, ki je v najvažnejših trenutkih odsoten iz Bolgarskega.“ Kralj Ferdinand se je tega tako ustrašil, da je prenehal čitati govor in ves preplašen gledal na opozicijske poslance.

Novi člani gosposke zbornice.

Dunaj, 22. junija. V dobro informiranih političnih krogih se zatrjuje, da bo cesar vse odličnejše poslanca, ki so propadli pri sedanjih volitvah, imenoval za člane gosposke zbornice. Med drugimi Weisskirchnerja, Pattajja, Lichtensteina, Chiarija in Slovenca dr. Ploja.

Poslanec Löwenstein odložil mandat.

Dunaj, 22. junija. Poljski poslanec Löwenstein ki je bil izvoljen v Drohobiču je odložil svoj mandat. K temu so ga prisilili poljski demokrati in sicer radi dogodkov v Drohobiču. Vendar pa bo zopet pri novih volitvah zopet kandidiral.

Kronanje angleškega kralja.

London, 22. junija. Danes se je ob velikanski udeležbi množice vršilo kronanje angleškega kralja Jurija V. Prisotni so bili vsi zastopniki evropskih dvorov.

Razne vesti.

* **Dvor marokanskega sultana Mulaj Hafida.** Celemu dvoru marokanskega sultana načeljuje takozvani Hajib, ki ima na razpolago cele roje služabnikov in služabnic. Notranja uprava dvora se deli v štiri oddelke. Kopalnica, oddelek za čaj, spalnica in oddelek velikašev, običajno sultanovih sorodnikov, ki nosijo menjaje se vsak dan sultanu molitveno preprogo in mu morajo pri molitvi v mošeji in zunaj po vseh pravih njihove vere to preprogo razgrinjati. V kopalnici je 50 izbranih sužnjev črncev, ki se lahko imenujejo zaupni strežaji. Tudi v oddelku za čaj služijo črni sužnji, toda izključno le mladi lepi dekli. Ti pripravljajo za gospodarja čaj, donesajo pa tudi samo vodo in jo čistijo in destilirajo. Tudi to mesto je jako zapupno. V spalnici služijo sicer prosti ljudje, toda vsi ti imajo nekako rodbinsko pravico do spalnici službe na sultanovem dvoru. Ta pravica pa jim ne odpira le vstopa k častni službi, marveč jih naravnost primora. Najimenoitnejši pa so kot že omenjeno oni imetniki, ki spremljajo sultana z molitveno preprogo. Praga sultanovega harema v Fezu ne sme razum sultana in evnuhov nihče prestopiti. Da, celo v obliži gradica je prepovedano hoditi. Z lepoticami je sultan vrlo dobro založen. Nakupi in pridobi si jih veliko sam. Največ pa jih dobi v dar. Velikaši njegovi podaniki in sosedje tekmujejo med seboj kdo bo več deklet poklonil sultanu v dar. Na razpolago pa mu niso samo domače lepote. Ima tudi krasne Evropejke, da menjaje nadomeščajo hitro uvele cvetke domačega ozemlja. Sultanov harem ima tudi svojo vojaško stražo, ki je sestavljena iz najmočnejših, najboljših in najbolj divjih vojakov. Teh se boje prebivalci bolj kot živega vraba, posebno huda pa jim prede o mraku. Po dnevni pereči vročini se

kviško stremeti stebli med krepkimi, košatimi debli, polnimi zdravja in volje, in med grčaviimi, neupojljivimi, od viharjev in starosti razoranimi, a vedno nove veje poganjajočimi čoki leži na tleh mlado, silno drevo. Ivan Grohar je mrtve, a življenje gre dalje in okoli njegove mrtvaške maske se smeje pomlad. Tu so zopet nekatere njegove najboljše, najzgodnejše slike iz dobe njegovega najvišjega razvoja, in tu so njegovi poslednji umotvorji, še nedovršeni. Smrt mu je izvila list iz kmetiško žuljave roke, še predno je mogla izvršiti poslednje poteze. A koliko življenja, plastike in bujne luči je že v njegovem „Vzorniku“, koliko krasote diha iz „Pastirja“ s tolpo ovac, in koliko sile in akcije v veliki skici „Pri delu“! Morda bi bile baš te tri slike vrhunec Groharjeve umetnosti, ki se je toli krepko pojavila v njegovem „Sejalcu“. Smrt je hotela drugače. Škoda, da ni zbral Jakopič vseh Groharjevih dovršenih slik od njegovih početkov do smrti! Rojaki bi bili občudovali imponujočo plodovitost in čudoviti razvoj pokojnega umetnika. Grohar je iskal vedno novih potov, da se približa čim bolj svojemu idealu, in način njegovega slikanja se je z leti izpreminjal brez prestanka. Njegov oltarne slike, njegov „Naš Peter“ — „Meccesen“ — „Kozolček“ — „Sejalec“ in končno „Voznik“ govore jasno, da je Grohar mislil, iskal, eksperimentoval in se učil brez odmora vse življenje. Gotovo je, da še ni dosegel višine, za katero je hrepenel in

odločijo običajno sultanove krasotice za večerni sprehod. Posade jih na krasno in bogato opremljene mule, in jih vozijo po mestu. Spremljajo jih seveda vedno že omenjeni stražniki. Gorje onemu, ki se tej ženski dvorni kavalkadi ni dosti daleč umaknil, ali pravočasno ubežal. Brezobzirno pobijejo vsakega in imajo pravico tudi bežečega ujeti in ga na mestu ustreliti.

* **Kipl iz — sira.** Prav priporočljiv predlog stavlja nekateri ameriški kemiki. Kakor je dokazano, je kasein, bistveni del sira, razbeljen in nato kemično nekoliko pretvorjen, izvanredno pripraven v plastične vrste in se da obdelovati kakor slonova kost. Vsled tega naj se ga uporablja za ornamente, reliefe, statuete in če mogoče tudi za kipe. Strjeni kasein ima pa še to dobro lastnost, da se da prav lepo barvati, in sicer takrat ko se strjuje. Če se bo industrija poprijela te ideje, tedaj bomo kmalu imeli spomenike svojih pesnikov, pisateljev in drugih mož namesto iz marmorja, iz sira in v naravnih barvah.

* **Iz šole.** Da se najdejo v nalogah pogosto zelo duhovite refleksije, izkusa dan na dan posebno učitelj. V naslednjem nekoliko stavkov, ki so se našli nedavno v raznih nalogah: Tako piše neki učenec. „Ovce nas razveseljujejo tudi po svoji smrti z zvonkim glasom svojih čreves.“ — „Prej so umirali ljudje v visoki starosti, ker zdravniška veda še ni bila zelo razvita.“ — „Njegova žalost nad smrtjo svoje žene je bila tako velika, da je moral sploh iti v Italijo, da zaceli rane, ki mu jih je zadala njegova žena.“ — „Če odpremo literarno zgodovino, nam pade takoj v oči Prešeren.“ — „Morski volk se odlikuje posebno po svoji nepriročni velikosti.“ — „Opice imenujemo štirinoke živali, ker tudi z nogami lahko kaj vzamejo v roke.“

* **Ločitev cerkve od države na Portugalskem.** Provizorična vlada portugalska je glasom nekega poročila v glavnih potezah objavila načrt o ločitvi cerkve od države. Glavne poteze zakona o ločitvi cerkve od države so sledeče: Od dneva razglasenja zakona o ločitvi je vsem veroizpovedanjem v Portugalski in njenih kolonijah zagotovljena popolna svoboda. Katoliška veroizpoved neha biti državna veroizpoved. Vse cerkve bo v bodoče vzdrževalo občestvo vernikov, vendar bo denarno gospodarstvo podvrženo državni kontroli. — Vlada jamči vsem duhovnikom, ki bodo 1. julija v službi, plačo, ki so jo dobivali doslej, vendar naj posebne komisije določijo prihodnje plače duhovnikom. — Cerkev in druga poslopja za bogočastje se imajo izročiti duhovščini brez vsake odškodnine, tudi bodo mogli nadaljevati svoje delovanje vsi portugalski in inozemski duhovniki, ki sedaj izvršujejo verske funkcije. Nasprotno bo za duhovnike, ki v bodoče nastopijo službo, potrebno dovoljenje portugalske vlade. — Vsa verskim svrham služba lastnina privatnih oseb, so li tu ali inozemci, se ima spoštovati. — Inozemski seminarji zamorejo obstojati še naprej, vendar ne smejo njihovi člani, kakor doslej, nositi na ulicah duhovske obleke. — Vlada ne bo ovirala ženitve katoliškim duhovnikom. V slučaju smrti duhovnika naj dobi njegova vdova in otroci penzijo.

* **Berolinska šola tatov.** Berolinska kriminalna policija je zasedla šolo za tatove. Profesor je bil že večkrat kaznovani trgovec Artur Serig, ki je stanoval v neki kleti. Iz prisilnih zavodov pobegle je prvi čas skrival.

da mu je bil končni cilj še nekaj let oddaljen. Bližal se je jeseni, a doživel je ni več. Italija, solnce, zdravje in potem novo delo so bile njegove zadnje želje, a izpolnile se mu niso več. Aprilski viharji so ga vrgli v jamo, odkoder ni povratka.

A življenje gre dalje, in okoli Groharjeve mrtvaške maske se smeje, kljuje in cvete pomlad. Gerbič Hugon, Jakhel Rudolf, Černe A., mladi Srečko Magolič, Sirk Albert, Vasiljevič Ivo in Žabota Ivan so stopili v široko vrzel, ki je ostala za Groharjem. Za padlega moža junaka sedmero mladih kadetov! Ali ni to veselo? Da, pomlad dela čudeže... Presenetil me je Jakhel. Njegova portreta in krajine so velezanimivi umotvorji in kažejo, da mož temeljito študira. In hvala bogu, zna tudi risati! Mladi Magolič dela čast svojemu učitelju. Fant je kar čez noč postal resen slikar. Vraga, torej imamo tudi med Slovenci „čudežne otroke“? Kdor more po dvestoletnem študiju (poleg službenih poslov!) naslikati delo „V jutranji megli“, je pač izreden talent. Saj je res, da je še vse nekako premehko, sladko, žensko, a z leti pride tudi energija in sila. Sirkov „Naš stari nono“ je prav čedna risba. Vasiljevič je danes že zagonetka. A Ivan Žabota, ki ga že poznamo po dr. Vičičevi skupini, je izvrsten žanrist, dovršen risar, pa humora in občutja ima mnogo. „Zlata Praha“ je objavila že nekaj njegovih izbornih risb. Mož obeta še sijajen razvoj, in radi bi ga videli večkrat v Ljubljani.

Vsak je moral plačati za hrano in stanovanje tri marke na dan. Nato jih je jemal s seboj na trg, kjer jih je učil krasti ženskam denarnice, za kar so mu morali plačevati odstotke. Ko so bili dovolj poučeni, jih je pustil samostojno delati. Tudi vlamljati jih je naučil.

* **Kaj so bili očetje slavnih mož?** Rimskega pesnika Vergila oče je bil sluga in mnogo let suženj. Shakespearjev oče je bil trgovec z lesom. Lutherjev kmet in drvar, Kolombov tkalec, Faradayev kovač, ravnotako Demosthenov.

* **Koliko je prebivalcev na Angleškem?** Zadnje ljudsko štetje je pokazalo, da je na Angleškem 36.075.963 ljudi, skoro za 4 milijone več nego leta 1901. London sam šteje 7.252.963 prebivalcev; leta 1901 jih je bilo samo 6.371.402.

Listnica uredništva.

G. J. M. v L. Primorsko. Stvar smo na kratko omenili, ker ni bilo mogoče priložiti v celoti. — Trst. Drage volje!

Lastnik in glavni urednik Milan Plut.

Odgovorni urednik dr. Ivan Lah.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe, 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pisnim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Zanesljivega raznašalca sprejme takoj L. Schwenner, knjigotrtec, Ljubljana, Prešernova ulica št. 3. 195/3—1

Kres na Drenkovem vrhu gori v petek zvečer dne 23. t. m. ob pol 9. uri. V slučaju neugodnega vremena gori v soboto. Cenjeno občinstvo se vljudo vabi. 204/1—1

Gospodična, tučka, išče mebljavno sobo s posebnim vzhodom, neodvisno, prosta uporaba sobe brez nadziranja pogoj. Ponudbe pod „Tudi izven mesta“ na Prvo anončno pisarno v Ljubljani. 57/3—1

Panama klobuki so postali cenejši od K 4 — naprej. Slavniki radi minule sejeje pod polovično ceno. Angleško skladišče oblek O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5. 359/8—1

Izurnjena šivilja v perilu posebno v moških srajcah, želi šivati za trgovce izgovljene obleke. Ponudbe pod „št. 1000“ pošto ležeče, Ilir. Bistrica. 205

Natakarja večjega slovenskega, nemškega in italijanskega jezika priporoča g. Flux. 206

Pritlična hiša z vrtom se ceno prodaja. Prijazna, mirna lega. Rožna dolina, cesta V. št. 126. 358/3—1

Krasna mebljavna soba v sredini mesta s posebnim vzhodom se takoj odda. Naslov pove. Prva anončna pisarna. 360/3—1

Kdor išče ali oddaja kako

službo,

kdor hoče kaj

kupiti ali prodati,

doseže to najlažje, ako

inserira

v Malih oglasih „Jutra“. Za besedo se plača

samo 5 vinarjev.

Proda se

časopisni papir za zavijanje.

Poizve se v upravnistvu „Jutra“.

Svetovno mojstrstvo v urarski industriji iznajdeno.

Prevzete edine prodaje me je postavilo na stališče, da za 2-90 K nudim elegantno 14 kar Double zlato švicarsko uro. Ista ima 36 urno dobro lahoče kolesje s sidrom. Nagradna znamka je električnim potom s pravim zlatom prevlečena. Gre precizno 4 leta, za kar tudi jamčim. 1 kom. 2-90 K 3 komadi 7-50 K. Ker se neugajajoče premenja, ali se lahko nazaj dobi, je naročilo popolnoma brez rizike. Pošiljam samo po povzetju.

ST. KESSLER, svetov razpošiljalnica
Krakov, Avstrija šte. 132.

Trgovina

že več let obstoječa, dobro obiskana, poleg farne cerkve, se radi družinskih razmer

takoj odda

v najem, na račun ali event. prodaja.

Ponudbe pod „C. S.“ na upravnistvo „Jutra“.

Naročajte in kupujte „JUTRO“!

Izvod samo po 6 vinarjev.

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarski mojster

V LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3

Dobe se tudi izgotovljena obuvala. izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem

naznanja, da se vrši

izredni občni zbor

dne 8. julija 1911 opoldne ob

12. uri v deželnem dvorcu

v Ljubljani, soba št. 78

s sledečim dnevnim redom:

Volltev in konstituiranje odbora.

V Ljubljani, dne 22. junija 1911.

Načelnistvo.

Danes in vsak dan

v park - hotelu

Tivoli

po dva koncerta Slovenske Filharmonije.

Začetek ob 1/2 4. popoldne in ob 1/2 8. zvečer.

Vstop prost.

I. ljubljansko uradniško gospodar. društvo.

Vabilo

na

XIII. redni občni zbor

ki bo v vrtnem salonu restavracije pri „LEVU“, Marije Terezije cesta št. 16, dne 28. junija 1911 zvečer ob pol 8. uri.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednikovo.
2. Gospodarstveno poročilo za leto 1910.
3. Poročilo nadzorstvenega sveta in njegov predlog o absolutoriju za leto 1910.
4. Eventualna prememba pravil.
5. Nadomestne volitve.
6. Eventualni predlogi.

V slučaju nesklepnosti bo nov občni zbor ob pol 9. zvečer v istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki pa bo sklepčen ne glede na število prisotnih zadržnikov.

Društveno načelnistvo.

Jutro se prodaja v Trstu po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Becher ulica Stadion,
Trevisan ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Stanič, ulica Molinpiccolo,
Sekovar, Vojašnični trg,
Hrast. Poštni trg,
Mož, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geržina, Rojan,
Raunacher, Campo Marzio,
Bruna, SS. Martiri,
Ercigoj, ulica Massimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco,

Podružnica „Jutra“

za Sp. Šiško in okolico

(v Sp. Šiški, Celovška cesta št. 77, v hiši g. Tomažiča) telefon št. 177, sprejema poročila za uredniški del lista, oglase, naročnino itd.

Uradne ure od 8.—12. in od 2.—6.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

„Ilustrovani tednik“

ki izhaja vsak petek ter stane četertletno 1 K 1'80.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.

Pozor, peki!

Izredno ugodna prilika!

V Spod. Šiški, na glavni cesti, na najbolj prometnem kraju se odda s l. av. gustom v najem

pekarija

eventualno se prodaja tudi hiša, v kateri se nahaja. Razun te pekarije se nahaja v Šiški, ki ima okoli 7.000 prebivalcev, samo še ena. Zmožen, trezen mož si na tem prostoru napravi lahko lepo premoženje.

Povpraša se v tovarni vozov Peter Keršič v Spod. Šiški.

Najboljši pokončevalec mrčesa je brezdvomno F. Scherag-a

JANOL

pomori podgane, miši, stenice, ščurke i. t. d. pod garancijo.

Naroča se:

Dunaj XV.,

Fünfhausgasse šte. 5.

Priznana pristne oljate in suhe
 :. cene nizke :. **barve** točna postrežba
PREMERL in JANČAR
 LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 20 nasproti Figovca
 na debelo in na drobno. — Izborne emajlne glazure, LAKI
FIRNEŽ in ČOPIČI.
 Vse v to stroko spadajoči predmeti.

JULIJA ŠTOR — Ljubljana —
 Prešernova ulica št. 5.
 največja zaloga moških, dam-
 skih in otroških čevljev, čevljev
 za lawn-tenis in pristnih
 goisserskih gorskih čevljev.
 Elegantna in jako skrbna izvršitev
 po vseh cenah.

Miši in podgane naredo največjo škodo v kletih in skladiščih.

Te se najhitreje uniči z mojo nanovo od mene iznajdeno uničevalno pasto, ki jo more vsakdo in povsod uporabljati. Cena pasti pol kilograma K 3.—. Izgotavljam tudi najnovejšo in od občinstva kot najboljšo priznane mehanične pasti za miši in podgane, ki prekosijo vse iznajdbe na tem polju. Vjame se v tako past 15 do 20 miši, ne da bi bilo treba past znova nastavljati. Cena pasti za podgane 8 K, za miši K 3-60 do 5-20. Dobiva se pri iznajditelju in izdelatelju

L. Pösch kleparski mojster, Dunaj XVII., Blumengasse št. 60.

Izgotavlja stenske in namizne akvarije, kopalne kabine za ptice, ročne, stenske, vozne in nagrobne svetilke, itd.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani po 6 vinarjev v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
 Državni kolodvor.
 Blaž, Dunajska cesta.
 Sever, Krakovski nasip.
 Plehler, Kongresni trg.
 Češark, Šelenburgova ulica.
 Delence, Prešernova ulica.
 Fuchs, Marije Terezije cesta.
 Mrzlikar, Sodna ulica.
 Šuble, Miklošičeva cesta.
 Zupančič, Kolodvorska ulica.
 Pirnat, Kolodvorska ulica.
 Šenk, Resljeva cesta.
 Kotnik, Šiška.
 Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.
 Košir, Hišlerjeva ulica.
 Stlene, Valvazorjev trg.
 Sušnik, Rimska cesta.
 Ušenčnik, Židovska ulica.
 Kleinsteln, Jurčičev trg.
 Wislak, Gosposka ulica.

Kustrin, Breg.
 Tenente, Gradaška ulica.
 Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
 Šitar, Florjanska ulica.
 Blaznik, Stari trg.
 Nagode, Mestni trg.
 Kanc, Sv. Petra cesta.
 Treo, Sv. Petra cesta.
 Kušar, Sv. Petra cesta.
 Podboj, Sv. Petra cesta.
 Elsner, Kopitarjeva ulica.
 Blizjak, Bohoričeva ulica.
 Remžgar, Zelena jama.
 Bič, Zaloška cesta.
 Svetek, Zaloška cesta.
 Jamšek, Tržaška cesta.
 Štravs, Škofja ulica.
 Zadel, Karlovska cesta.
 Likar, Glince.
 Sterkovič, Dunajska cesta.

Dober igralec
 na harmonike želi službe v kakih gostilni v mestu ali na deželi. Ponudbe pod „Igralec“ na upravništvo „Jutra“.

KINTA
 K.C.L.
 Priznana močna, lahko tekoča solidna in nepreosljliva so **KINTA** kolesa. Najboljše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.
K. Camernik
 LJUBLJANA, Dunajska c. 9.
 Special. trgovina s kolesi in posam. deli.
 Izposojevanje koles.

FR. KS. KASPER
 Ljubljana, Vegova ul., v bližini realke.

Zaloga raznega pohištva
 hišnih oprav za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tapeciranega pohištva, naslanjačev, otomanov, kakor tudi pisarniških oprav, dalje različnih platnenih in lesenih rolo, žaluzij in železnih valčnih zastorov. — Velika množina izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe vedno v zalogi.

Priznalna pisma, ceniki in vzorci na poljubno razpolago.

Eternit

ETERNIT-tovarna

Patent **HATSCHEK**
 Najboljše pokrivanje streh
 General. zastop: V. Janach & Co., Trst.
 Glavna zaloga:
T. Korn, Ljubljana.

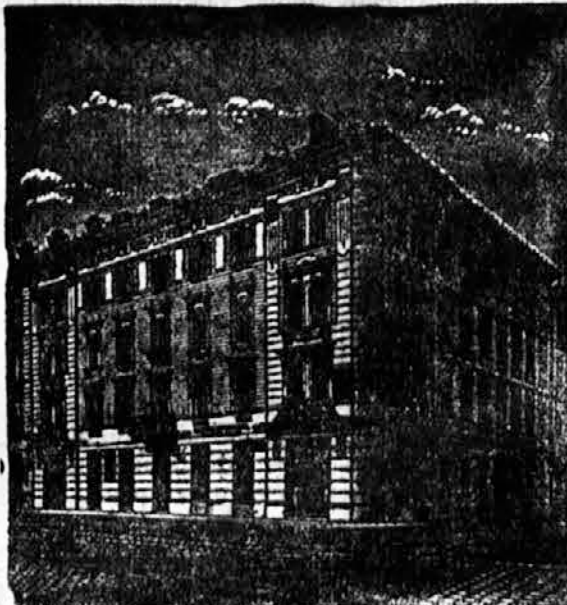
Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

Zaradi minule sezije so cene oblek za gospode, dame, dečke in deklice veliko znižane.
 „Angleško skladišče oblek“
 O. Bernatović
 Ljubljana, Mestni trg 5.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
 registrovana zadruga z neomejeno zavezo
 v lastnem zadrugnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih **4 1/2 %**
 brez odbitka rentnega davka
 Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
Posojuje na zemljišča po 5 1/2 % brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Eskomptuje trgovske menice.
Ustanovljena leta 1882.
Denarni promet v letu 1910 **K 100,000.000—**

Eskomptuje trgovske menice.
Ustanovljena leta 1882.
Upravno premoženje v letu 1910 **K 20,500.000—**

Telefon št. 185 interurban.
 pri avstrijski pošti hranilni št. 828.406.
 pri ogrski pošti hranilni št. 18.804.

ALOJZIJU VODNIKU = Ljubljana = Kolodvorska ulica =
 kamenarskem mojstru

Učiteljska tiskarna, Franciškanska ulica št. 8.
 registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov.

Lastno založništvo. Muzikalije. **Najmodernejša črke. Litografija.**
 Telefonska št. 118. Poštne hranilnice št. 78.307.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 610.000.
 Stritarjeva ulica št. 2.
 Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.
 Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 1/2 %**